

Natur og vandmiljø, Planter, Økonomi og ledelse

Se det billigste forslag til at opfylde efterafgrødekravet i 2024 på din bedrift

SEGES er klar med forslag til efterafgrødevirkemidler for ca. 9.800 bedrifter. Priskald på gødning siden foregående sæson betyder, at mange nu bør vælge andre virkemidler for at opnå den økonomisk bedste løsning. Se forslag til din bedrift i virkemiddelvælgeren på landmand.dk.

Nyhed

02. december 2021
Opdateret 06. december 2023

Virkemiddelvælgeren, der så dagens lys i efteråret 2020, ligger nu i opdateret udgave på landmand.dk. Med virkemiddelvælgeren får du beregnet et forslag efterafgrødevirkemidler på din bedrift.

[Gå til \[landmand.dk\]\(https://landmand.dk\) og se, hvad virkemiddelvælgeren foreslår på din bedrift](#)

N-kvotereduktion er blevet dyrere

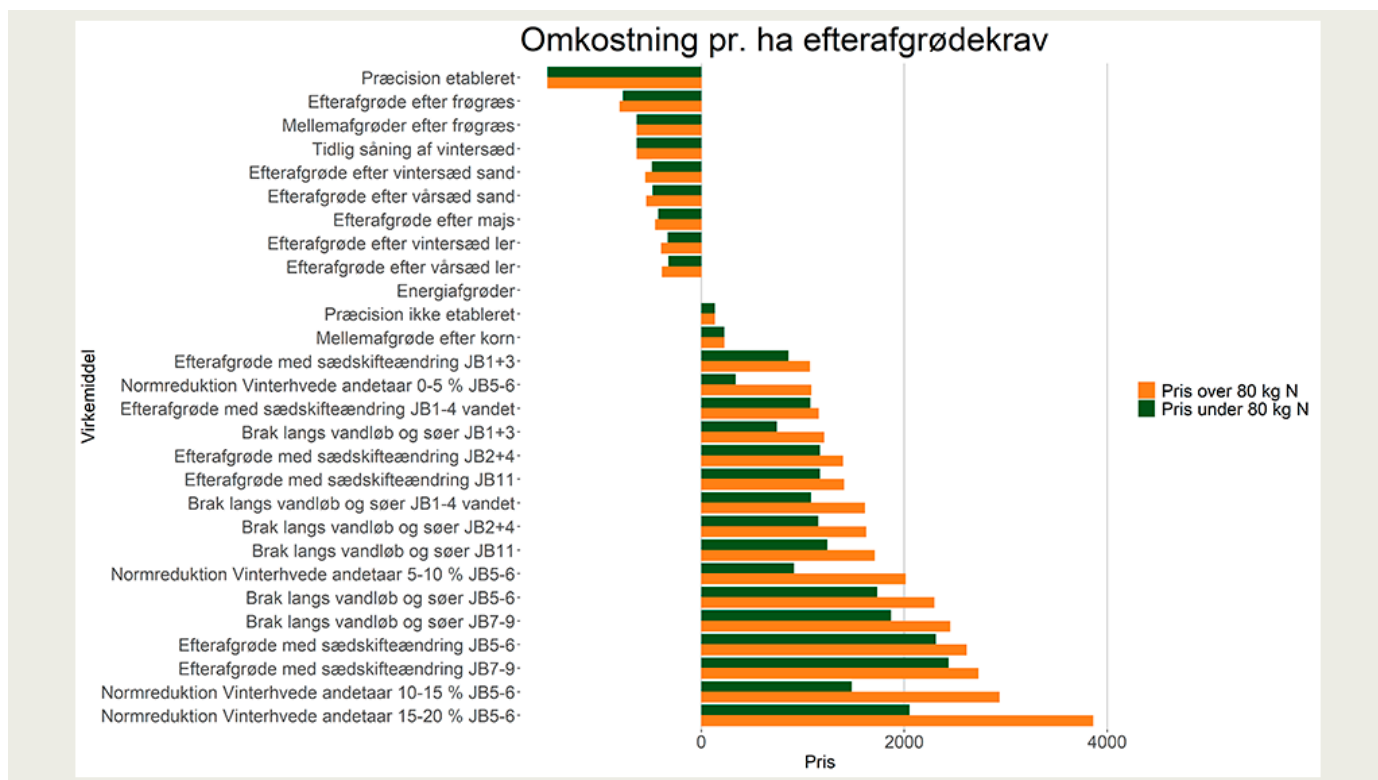
Den billigste løsning på din bedrift vil højst sandsynligt være anderledes til sæson 2024. Faldende priser på gødning betyder, at priserne på efterafgrødevirkemidlerne har ændret sig. Derudover er der

 Øst 2024 udsigt at N-kvoten skal reduceres med henholdsvis 110 og 175 kg N for bedrifter der

anvender under/over 80 kg N fra organisk gødning. Tidligere var satserne 93 og 150. Begge dele er med til at øge prisen på N-kvotereduktion.

Beregningen anvender en hvedepris på 164 kr./hkg og en N-pris på 10 kr./kg.

Rangeringen af virkemidlerne efter pris er vist i figur 1.

Figur 1. Rangering af omkostninger til efterafgrødevirkemidler i målrettet regulering sorteret efter bedrifter med mere end 80 kg N pr. ha fra organisk gødning. Priserne er inkl. tilskud på 637 kr. pr. ha efterafgrøde, for de virkemidler der er tilskudsberettigede i den frivillige ordning.

For bedrifter der anvender mindre end 80 kg N pr. ha fra organisk gødning, er rangeringen lidt anderledes, den er vist med grøn.

N-kvotereduktion er beregnet på afgrøde- og bonitetsniveau

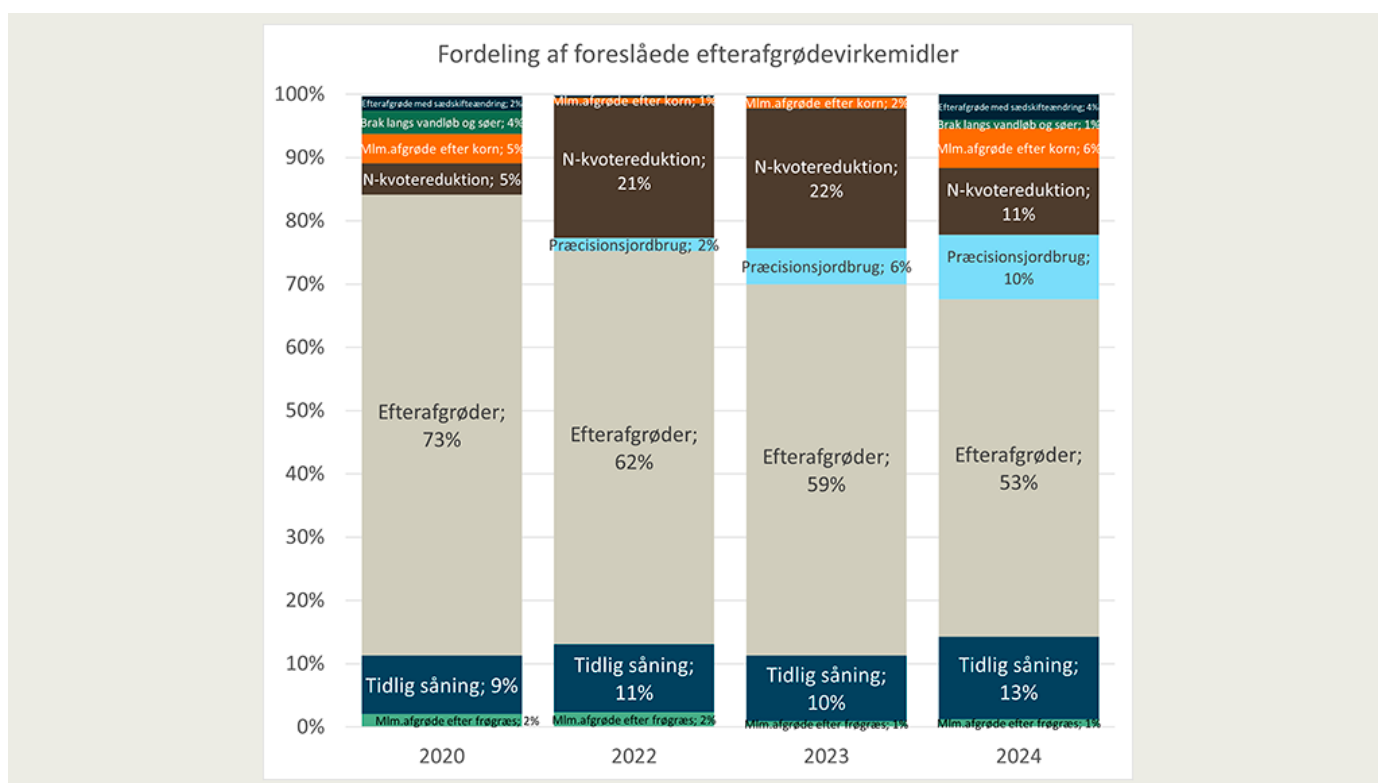
Omkostningen for N-kvotereduktionen beregnet for de 13 afgrøder med størst udbredelse, beregningen er foretaget på bonitetsgrupper, så omkostningen til N-kvotereduktion i førsteårs hvede på JB1+3 adskiller sig fra eksempelvis vårbyg på vandet sandjord. I figur 1 er omkostningen for N-kvotereduktion vist for andenårs hvede på JB1+3. Formålet med at beregne omkostningen for N-kvotereduktion på afgrøder og bonitetsgrupper, er at få en mere bedriftsnær vurdering af omkostningen ved N-kvotereduktion.

Hvis man ønsker at dyrke majs efter majs, kræver det at der er en efterafgrøde i majs. Dette krav er endnu ikke indbygget i Virkemiddelvælgeren. Det gælder stadig for de fleste, at efterafgrøde i majs er

et virkemiddel med en gunstig pris, hvorved ledige potentialer for dette bør udnyttes, selvom det opfylder mere end det målrettede efterafgrødekrav.

Sandsynligt med fald i efterafgrødeandelen

Der er lavet en beregning af, hvordan alle efterafgrødevirkemidler til alle efterafgrødeordninger fordeler sig på de bedrifter der er lavet et forslag til. Fordelingen er vist i figur 2, og der sammenlignes med det forslag der blev lavet til valg af efterafgrøder i tidligere år.

Figur 2. Sum af Virkemiddelvælgerens forslag til fordeling af efterafgrøder.

”Efterafgrøde med sædskifteændring” og ”brak langs vandløb og søer” har helt været væk fra forslaget i 2022 og 2023 pga. høje priser på N-gødning. Efter prisfaldet på N-gødning i løbet af 2023, er det knap så attraktivt med N-kvotereduktion, og sammen med et øget indsatskrav på målrettede efterafgrøder vender efterafgrøde med sædskifteændring og brak langs vandløb og søer tilbage som en væsentlig del af forslaget i 2023. Præcisionsjordbrug er yderligere udbredt i forslaget til 2024.

Præcisionsjordbrug som virkemiddel

Præcisionslandbrug har vundet stor udbredelse i 2023. Modellen tager højde for hvilke bedrifter der har anvendt virkemidlet i 2023, og forventer at samme bedrifter anvender det i 2024. På

landmand.dk har man mulighed for selv at vælge præcisionsjordbrug til og fra i beregningen, og dermed se, hvor meget det vil ændre på kravene til andre virkemidler.

Det fremgår af prislisterne i figur 1, at "præcision ikke etableret" er dyrere end de almindelige efterafgrøder med de anvendte forudsætninger. Prisen for præcisionsjordbrug (ikke etableret) er opgjort inkl. forrentning og afskrivning af det nødvendige udstyr. Såfremt man allerede har investeret i dette grej, ser regnestykket for anvendelse noget anderledes ud. Dette er vist med prisen "præcision etableret", og det er den lave pris for "præcision etableret" der er anvendt for bedrifter der allerede har anvendt præcisionsjordbrug i 2023.

Ca. halvdelen af det foreslåede areal med tidlig såning er på bedrifter der allerede anvender præcisionsjordbrug. Den resterende del er foreslået som en mulighed for bedrifter med mere end 150 hektar i omdrift, hvor det forventes at kunne betale sig at anvende virkemidlet.

Brak som virkemiddel

Brak langs vandløb og søer er som sådan et virkemiddel der forventes at blive liggende fra år til år. Når det går ind og ud af forslaget til billigste løsning tages der således ikke højde for at det allerede kan være etableret. I den strengt økonomiske vurdering af virkemidlerne, var det ikke relevant at anvende virkemidlet i 2022 og 2023, mens det på ny har indfundet sig i den beregnede løsning frem mod høst 2024.

Efterafgrøder med bælgæd indgår ikke

Muligheden for at anvende bælgæd i efterafgrøderne er ikke indregnet som et særskilt virkemiddel, da det for den enkelte blot handler om at vurdere om en efterafgrøde med bælgæd, vil være mere attraktiv end en blanding uden bælgæd.

Beregningen er blot et forslag

Virkemiddelvælgerens forslag til fordeling af efterafgrøder er lavet, for at sætte fokus på den økonomiske optimering af efterafgrødevirkemidler. Forslagene er lavet for at give hver enkelt bedrift et forslag til hvilke virkemidler der samlet bør give den billigste løsning.

Der er nogle bedriftsspecifikke forhold som modellen ikke kan tage højde for. Der er taget udgangspunkt i omdriftsarealet for 2023, krav til målrettet regulering for 2024, krav til pligtige- og husdyrefterafgrøder fra 2023/2024. Potentialerne for de enkelte efterafgrødevirkemidler er beregnet på baggrund af hver enkelt bedrifts afgrødevalg i perioden 2018 til 2023.

Læs også: [Virkemiddelvælger kan give inspiration til at opfylde efterafgrødekravet](#)

Emneord

Brak

Efterafgrøder

Kvælstof (N)

+2

Natur og vandmiljø

Tema: Indsatser for et bedre vandmiljø

Der sker rigtig meget i krydsfeltet mellem vandmiljø og landbrugsproduktion i disse år, og tiltagene har stor betydning for danske landmænd. Her på temasiden finder du viden om indsatserne og får indblik i, hvordan du træffer de bedste valg på din bedrift...

Publiceret: 02. december 2021

Opdateret: 06. december 2023

Vil du vide mere?

Jacob Krog

Specialkonsulent

SEGES Innovation P/S

jkg@seges.dk

+45 6155 5783

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S   Tlf.   8740 5000
Agro Food Park 15   Fax.   8740 5010
8200 Aarhus N   Email   info@seges.dk